Pink
jaargang 35 nummer 1 – juni 2016

In gesprek met voorzitter Ap Willemsen

Niet lullen, maar poetsen

Dat is kenmerkend voor het COC Nijmegen, concludeert Ap Willemsen, voorzitter sinds 15 januari 2016. "Men houdt van aanpakken, niet van alleen maar praten." Toch bestaan de taken van de kersverse voorzitter voorlopig nog voornamelijk uit praten. Vooral met het nieuwe bestuur, dat vanaf 2 mei met de komst van secretaris Dian Voortman voor het eerst in lange tijd weer compleet is. Andere bestuursleden zijn penningmeester Floor Luiten en algemene bestuursleden Petra Ybeles Smit, Renée Bruystens, Jesper Dijkstra en Yousf Abbasay. "Het is vooral nog kennismaken en aftasten, maar het klikt goed. Ook de steun van het secretariaat is enorm. Oot Kerkhoven en sinds kort Kay Mertens doen op de achtergrond veel belangrijk werk. Ze nemen mij erg veel uit handen."

Op de vraag of een organisatie als het COC in deze tijd nog wel nodig is antwoordt Ap met een beslist 'ja'. Naast belangenbehartiging en zichtbaarheid moet vooral ook voorlichting een grote uitdaging zijn voor COC Nijmegen. "Laatst nog vroeg iemand me of hij nog wel veilig in zijn huis kon blijven wonen omdat er binnenkort vluchtelingen naast hem komen wonen." Of deze angst nou gegrond is of niet, het zijn wel zaken die mensen bezig houden. Voorlichting aan vluchtelingen, buurten, sportscholen en dergelijke zijn van belang om onwetendheid uit de wereld te helpen. "Toen ik met mijn man trouwde kwamen er later heel veel mensen naar me toe die zeiden: 'Ik had me zo'n homohuwelijk toch heel anders voorgesteld'. Wat stellen mensen zich dan voor?" Realiteit en voorstellingen liggen helaas vaak nog te ver uit elkaar. "Het belangrijkste is: ga met elkaar in gesprek." Je hoeft het niet altijd met elkaar eens te zijn, als er maar wederzijds respect uit voortvloeit.

Het bijna voltallige COC bestuur: vooraan v.l.n.r. Yousf Abbasay, Floor Luiten en Renée Bruystens. Achteraan: Ap Willemsen (l.) en Jesper Dijkstra

(Foto: Michel Kiel)

Een drukke tijd

Wat precies de rolverdeling is tussen het COC landelijk en het COC Nijmegen, is iets wat voor Ap Willemse nog minder helder is. "Wie doet wat en wie is waarvoor verantwoordelijk? Daar staat vast van alles over op papier, maar hoe werkt dat in de praktijk? Daar zal ik me de komende tijd ook in gaan verdiepen. Het moet niet zo zijn dat je elkaar voor de voeten gaat lopen maar elkaar juist versterkt in waar we mee bezig zijn. " Maar de ervaringen die Ap tot nog toe had met het COC Nederland op het gebied van de samenwerking rondom de vluchtelingensituatie in Heumensoord, zijn positief. "Ook daar zijn ontzettend fijne mensen."

Ap moet bekennen dat hij nooit had gedacht dat het voorzitterschap van het COC zo veel tijd in beslag zou nemen. "Tijdens de kennismaking werd gesproken over een dagdeel per week, maar dat is toch echt meer. Niet dat ik dat erg vind, want het is erg leuk." Vooral de situatie met Heumensoord was een vuurdoop en heeft de eerste weken veel tijd in beslag genomen, alsmede de kennismaking met het nieuwe bestuur. "Ik verwacht dat het binnenkort wat rustiger gaat worden."

Betrokkenheid en samenhang vergroten

Voor zijn voorzitterschap heeft Ap eigenlijk nooit noemenswaardig contact gehad met het COC. Via zijn voormalige baan als directeur van Sensoor Gelderland is hij wel een keer uitgenodigd voor een vergadering, maar daar bleef het dan ook bij. "Ik had dan ook niet echt een beeld bij COC Nijmegen. De veelheid aan activiteiten verrast me echter wel. Het COC Nijmegen heeft namelijk een grote diversiteit aan werkgroepen en er is sprake van een enorme betrokkenheid. Vooral door onderbezetting van het bestuur was er vanuit de organisatie de laatste tijd minder ondersteuning. Niettemin gingen de werkgroepen door, maar is de onderlinge betrokkenheid daardoor verminderd." Ap zou dus graag weer meer betrokkenheid en samenhang zien tussen het bestuur en de werkgroepen en de werkgroepen onderling. "Tenslotte vormen we samen COC Nijmegen. Bovendien is iedereen hard en enthousiast bezig. Dat verdient erkenning." Dat is ook wat Nijmegen onderscheidt van andere regenboogsteden. En Nijmegen neemt vaak het voortouw en de initiatieven die tot landelijk niveau doordringen. "Neem bijvoorbeeld de Roze Loper en het roze stembusakkoord, om maar eens wat te noemen."

Geen linkse club

Ap merkt in de eerste contacten dat het COC door mensen vaak wordt gezien als een linkse club. Dat hangt uiteraard ook samen met het activisme waar het COC voor staat. Echter het COC is er voor iedereen en overstijgt één politieke kleur. "Zo is er een goed contact met de verschillende fracties en een goed en regelmatig overleg met de gemeentelijke Adviescommissie LHBT-beleid. Dit omdat we graag vraagstukken en situaties vanuit zoveel mogelijk oogpunten bekijken." Toch moet het COC een beetje van zijn imago als linkse activistische club af. Het COC is voor iedereen en overstijgt politiek. "Ik heb laatst nog iemand van de gemeenteraad bij de VVD uitgenodigd om bij het bestuur te komen omdat we graag iedere situatie van zoveel mogelijk oogpunten bekijken." Dat Ap dit kan doen, is tekenend voor de goede samenwerking met de gemeente Nijmegen. Ook daarin onderscheidt Nijmegen zich van andere steden. "In welke andere stad in Nederland wordt er nou een enorme regenboogvlag aan de kerk gehangen tijdens evenementen?" Gemeenteraadsleden komen ook vaak naar vergaderingen en men blijft in gesprek.

Andere financiering

Een ander punt dat Ap tijdens zijn voorzitterschap zal bezighouden is de financiering van alle activiteiten van de werkgroepen. Zoeken naar andere vormen van financiering, zeker nu de provinciale subsidie gaat vervallen, is noodzakelijk. "Neem alleen al de Burgemeester Dales Prijs. Deze werd in het verleden gesponsord, maar nu betalen we deze al een paar jaar uit eigen kas. Het zou mooi zijn wanneer we daar weer een geldschieter voor kunnen vinden.
Geld en inzet komt ook van de leden zelf en dat zijn er momenteel 465, zo uit mijn hoofd. Het kan toch niet zo zijn, dat er in een stad als Nijmegen maar 465 LHTB-ers zijn? Maar iedereen heeft zijn eigen leven en eigen clubje." Zo was het voor Ap ook, tot hij een jaar na zijn pensioen op zoek was naar een nieuwe uitdaging.

Het Roze Huis

Het voortbestaan van Het Roze Huis is een andere (financiële) uitdaging en daarbij moet je ook de noodzaak van Het Roze Huis ter discussie willen stellen. Als het aan Ap zelf ligt, is een Roze Huis belangrijk. Er moet voor diverse groepen een veilige en vertrouwde plek zijn.
"Als professionele organisatie moet je ook een standplaats hebben. Waar je gewoon de regenboogvlag op het raam kan plakken," voegt hij lachend toe, naar het raam wijzend. Maar het is ook belangrijk te blijven kijken naar en te reageren op ontwikkelingen. Het COC Nijmegen moet geen organisatie worden waar alles nu eenmaal zo gaat omdat het al 40 jaar zo gaat. Tijden veranderen en het COC moet meegroeien en daarbij ook gebruik maken van de digitale mogelijkheden die worden geboden. "In ieder geval is het aantal bestuursvergaderingen teruggeschroefd naar eens in de vier weken in plaats van eens in de drie weken. De rest kan tegenwoordig allemaal via de ap(p)."

De samenwerking met het COC Nederland verbeteren, de betrokkenheid met de werkgroepen verbeteren, de rol van voorlichting benadrukken, imago bijschaven, de financiering van het COC Nijmegen veiligstellen, het digitale tijdperk introduceren, de vrijwilligers de waardering geven die ze verdienen…Ik betwijfel of Ap het met zijn team de komende tijd rustiger gaat krijgen. Niet lullen, maar poetsen.

[Iris de Boer]

Pink is een uitgave van COC Nijmegen. Stoutmoedig sinds 1971

Hoofdredactie
Bart van Dam

Opmaak
IS-Ontwerp / Ingrid Sewpersad

Redacteuren
Iris de Boer, Joost Hermus, Michel Kiel, Hester Siemons, Demian Stokebrand, Joost Wanders

Medewerkenden
Frans Eppink, Sander Hagenbeek, Peter van Loon, Thomas van der Sande, Paul Tummers, Marc van Unen, Ap Willemsen

Drukwerk & Distributie
Benda – Wijchen

Redactieadres
St. Anthoniusplaats 1
6511 TR Nijmegen
info@cocnijmegen.nl

advertentie

Ook voor een boodschap die moet blijven hangen!

Met posters en bouwtekeningen van BENDA drukkers blijft uw boodschap zeker hangen

BENDA drukkers

Tel. 024 - 3771188 - www.benda.nl

Wij kwamen uit de Lentse kas(t)

Zes februari 2016. De carnavalsoptocht trekt door 'kikkergat', Lent. Het tuindersdorp groeit uit tot een buitenwijk van Nijmegen. Actuele thema's sieren de optocht zoals de komst van glasvezel en een hotel. Het mooist is deze groep, die de tuinderstraditie verbindt met een vrolijke coming out. De wagen is bekleed met kweekbakken die in de kleuren van de regenboog gespoten zijn. De mannen dragen roze pakken. Eentje lijkt regelmatig in de sportschool te komen. De ikonen en clichés van onze homomannen zijn kleurrijk en feestelijk verbeeld.

[Bart van Dam]

Beperkt budget beschikbaar voor LHBT beweging

Stichting Vrienden van het GACH nodigt uit

Ooit was het GACH, het Gelders Adviescentrum Homoseksualiteit, het coördinerend orgaan in de hulpverlening en voorlichting rond homoseksualiteit in Arnhem en Nijmegen. Wat daarvan rest is een bedrag aan nog niet besteed geld dat door de Stichting Vrienden van het GACH wordt beheerd en waar nog steeds aanvragen voor kunnen worden gedaan. Het bestuur van de Stichting is in handen van Paul Tummers en Peter van Loon. PINK sprak met de heren.

Paul Tummers en Peter van Loon wonen beiden in Maastricht. Tummers: ''ik volg nauwelijks meer wat er in Nijmegen gebeurt, maar ontvang nog wel gelukkig de PINK''.
Paul Tummers woonde vanaf 1970 afwisselend in Arnhem en in Nijmegen, maar is in 2000 in Maastricht gaan wonen. Hij was al actief toen het GACH begon als telefoonteam.
''Het was begin jaren '70. Men realiseerde zich dat zo'n telefoonteam en ook voorlichters en hulpverleners rond homoseksualiteit goed getraind moesten worden. Leo Snijders, psycholoog en George König, ook werkzaam in de medische sector, namen het initiatief en verkregen hiervoor rijkssubsidie''.

Later bestond het GACH uit 5 takken: twee maal twee onderdelen voorlichting en hulpverlening van (toen nog) COC Arnhem en COC Nijmegen en een telefoonteam dat ook in Nijmegen resideerde. Daarnaast een (onafhankelijk) dagelijks bestuur. Daar maakte Tummers ook vanaf het begin deel van uit. De subsidiegelden waren aanvankelijk afkomstig van het ministerie van WVS en werden gebruikt voor professionalisering van de vrijwilligers, voor cursussen en materiaal.
Toen begin jaren '80 de rijkssubsidie kwam te vervallen, maar in plaats daarvan provinciale subsidie werd verstrekt aan het GACH, kwam het budget in het beheer van de Stichting Vrienden van het GACH. In 2004 werd besloten om het GACH zelf op het heffen omdat de taak van het GACH, coördinatie van voorlichting en hulpverlening in Gelderland, niet meer echt nodig was. De provinciale subsidie aan het GACH was al vervallen en ging al een tijd rechtstreeks naar de voorlichtings- en hulpverleningsgroepen in Gelderland. Wat over bleef was de Stichting Vrienden van het GACH. Omdat de voorlichting en hulpverlening al die tijd verder onbezoldigd plaats had gevonden, beschikte en beschikt deze stichting nog over een (beperkt) budget dat beschikbaar is voor de doelstellingen waar de subsidiegelden ooit voor bedoeld waren: voorlichting en hulpverlening rond homoseksualiteit in Gelderland. Paul Tummers verenigt de rollen van voorzitter en penningmeester, Peter is secretaris.

Budget

De Stichting heeft nog enig budget beschikbaar. Er komt niets meer bij. Hoeveel is dat dan? Tummers laat zich niet in de kaarten kijken. ''Het is genoeg om enige projecten nog van middelen te kunnen voorzien, maar niet om iets structureel te subsidiëren of om exploitatietekorten te dekken''. De subsidiëring kan gaan over een bijzondere activiteit waar een garantiesubsidie voor kan worden gegeven, of een bijzondere investering die te maken heeft met de doelstellingen van de stichting.

Nijmegen

Beide heren wonen nu in Maastricht, maar hebben een verleden in de Nijmeegse roze gemeenschap. Peter van Loon was voorzitter van COC Nijmegen, Paul Tummers woonde en werkte er vele jaren.
Van Loon: ''we zijn beide bijzonder gecharmeerd van de roze gemeenschap in Nijmegen, omdat die zo vol initiatieven zat, die ervoor zorgden dat Nijmegen voorop liep in Nederland. En dat geldt nu nog steeds. Ook Villa Lila heeft die creativiteit gestimuleerd''. Tummers: ''in Nijmegen is altijd wel bestuurlijk meer gekrakeel in de homogemeenschap geweest dan in Arnhem. Het zal bij het soort stad (studenten) horen''. Bij de vraag of ze vanuit het Stichtingsbestuur iets vinden van de constellatie in de roze gemeenschap in Nijmegen, antwoordt Tummers dat het aan anderen is om daar iets van te vinden, maar dat het aan de stichting is om iets te vinden van aanvragen die gedaan worden.
En die zijn er de afgelopen paar jaren nauwelijks geweest. Peter van Loon: ''dat is een feit. De oorzaak ervan kan naar onze mening drieërlei zijn: ten eerste kent men de Stichting Vrienden van het GACH minder. We willen daarom zichtbaarder zijn. Ten tweede zijn er misschien al genoeg middelen beschikbaar om activiteiten te organiseren en investeringen te doen, denk aan de opbrengst van Villa Lila. Dat weten we werkelijk niet. En ten derde, in samenhang met het tweede, ervaart men misschien geen noodzaak om de genoemde eenmalige, bijzondere projecten te ondernemen''. Een aanvraag voor een evenement rond Paarse vrijdag, voor zichtbaarheid op scholen, zouden ze met belangstelling tegemoet zien.

Zowel Tummers als Van Loon doen verder als bestuurders van Stichting Vrienden van het GACH geen uitspraken over wenselijke ontwikkelingen, ook niet wat betreft de huisvesting van de homobeweging. Paul Tummers: ''we volgen de behoeftes. Dat hebben we altijd gedaan''.

[Joost Hermus]

Paul Tummers (l.) en Peter van Loon

30 jaar tegendraads gezang

Cantus Obliquus is het oudste gemengde homokoor van Nederland.
Dit najaar viert het Nijmeegse koor haar zesde jubileum met een uitvoering van de opera Dido en Aeneas van Henry Purcel. De titel van het koor verwijst naar tegendraads gezang.
Het koor zong in het begin vooral protestliederen en maatschappijkritische teksten. Het ontwikkelde een eigen repertoire en bleef zich ontwikkelen. Momenteel varieert het repertoire van klassiek, close harmony, tot jazz en pop. Het koor staat onder leiding van Christel Gelderman.
Deze zomer treedt het koor op tijdens homokorenfestival 'Tutti' in Utrecht en tijdens Nijmegen Klinkt op 5 juni.
De opera wordt uitgevoerd op 26 en 27 november.
De kaartverkoop start in september.
Voor meer informatie zie www.cantusobliquus.nl

[Bart van Dam]

Nuancering na bezorgde reacties

Ophef over nieuwe studentenpastor

De Studentenkerk in Nijmegen is van oudsher een plek waarn LHBT'ers met open armen worden ontvangen. De katholieke priester en studentenpastor Theo Koster, ook actief in het landelijk homopastoraat, maakte zich hier samen met zijn collega's John Hacking en Froukien Smit hard voor.

Met het emeritaat van Theo Koster in het vooruitzicht waaide er anderhalf jaar geleden heel wat stof op toen Antoine Bodar zich in een interview uitsprak over de opvolger van Theo Koster. Zijn idee was dat het iemand zou worden die een meer conservatieve koers zou varen en dat het daarmee afgelopen moest zijn met het zegenen van homorelaties in de Studentenkerk. Meteen was er een verontwaardigde storm aan reacties en uitten verschillende partijen hun bezorgdheid. Het bestuur van de Studentenkerk stelde een commissie aan om op zoek te gaan naar de ideale nieuwe studentenpastor. Het moest iemand zijn die past binnen het huidige beleid van de Studentenkerk en iemand die ook de goedkeuring van het bisdom zou krijgen. Het leek een haast onmogelijke opgave, want priesters die aan dit plaatje voldoen zijn er niet of nauwelijks. In november 2015 kwam dan toch de eerste berichtgeving dat de opvolger van Theo Koster gevonden was: Jos Geelen. Een vrolijke, open, Limburgse man, met veel internationale ervaring.

Begin april van dit jaar, kort na zijn start in Nijmegen, verscheen er een artikel op de website van VOX waarin Jos Geelen aangaf dat hij geen homostellen zal zegenen. Het artikel was volgens VOX per ongeluk online geplaatst en korte tijd later weer verwijderd. Echter, het was lang genoeg beschikbaar om door andere media opgepikt te worden. Het regende kritiek vanuit verschillende hoeken en er verschenen veel gekwetste en bezorgde reacties. Reden genoeg voor het COC bestuur om de nieuwe studentenpastor uit te nodigen voor een kennismakingsgesprek.

''Ik heb dit gesprek samen met een ander bestuurslid van COC Nijmegen gevoerd en we kwamen met een goed gevoel bij het gesprek vandaan'', geeft voorzitter Ap Willemsen aan.
''We kijken niet helemaal hetzelfde tegen dingen aan, maar Jos Geelen had een open houding. Hij vindt dat je mensen tegemoet moet treden in plaats van een geaardheid en zo hebben we dat ook ervaren''. Het zegenen van homorelaties mag niet volgens de Katholieke leer aldus de pastor, maar aan het beleid van de Studentenkerk verandert niets. Jos Geelen verwijst namelijk actief door naar zijn collega Froukien Smit. Bovendien geeft hij aan dat als er vanuit het Vaticaan toestemming komt om de zegening uit te voeren, hij dit als eerste zal doen.''

In een filmpje dat verscheen op Campus TV van de Radboud Universiteit geeft Jos Geelen aan zelf ook geschrokken te zijn van de negatieve publiciteit. Het is nooit zijn bedoeling geweest iemand te kwetsen. Hij is dan ook blij dat het COC het gesprek met hem is aangegaan. Ap Willemsen zegt: ''We konden in het gesprek kritisch zijn. Volgens mij zou het inzegenen geen probleem moeten zijn, maar wellicht komt dat ook door mijn protestante opvoeding. Misschien ligt er een begaanbare weg tussen inzegenen en het vragen van een zegen over de liefde. Ik zou toejuichen dat dat kan. Maar de Katholieke kerk is een wereldkerk heeft de pastor uitgelegd. Je hebt te maken met verschillende stadia van beleving en vooruitgang. Een proces van verandering gaat daarom langzaam; veelal twee stappen vooruit en weer één terug''.

Maar wat moeten LHBT'ers uit Nijmegen die zich gekwetst voelen door wat er over Jos Geelen in het nieuws is gekomen? ''Ik zou die mensen aanraden om met hem te gaan praten'', zegt Ap, ''ga in gesprek.'' Jos Geelen wil mensen tegemoet treden en Ap Willemsen raadt iedereen aan hetzelfde te doen!

[Hester Siemons]

Clichébeelden – Marc van Unen

Het idee dat de roze medemens van iedere dag een bacchanaal weet te maken is en blijft natuurlijk een clichébeeld. Eigenlijk zijn het ook maar doodgewone dames en heren die gelukzalig om half elf 's avonds met een Nicci French in bed ploffen en op zondag heimelijk verliefd zitten te wezen op Martine Bijl.
Ik mag zelf ook graag denken dat mijn leven niet zoveel afwijkt van dat van de gemiddelde Nederlander. 's Ochtends fiets ik naar mijn werk, zit daar een kleine negen uur achter een bureau met papier, computer en nieuwssites te spelen, fiets daarna langs het sportcentrum terug naar huis (soms kan ik het opbrengen om ook daadwerkelijk een uurtje body-workout, yoga of bootcamp mee te pakken), maak 's avonds van courgette en komkommer koolhydraatvrije spaghetti en lees op Telegraafpuntnl de laatste roddels over de Kardashians, Gordon en andere grootheden.
En de dag erna begint alles van voor af aan.
Maar een enkele maal is er een verfrissend intermezzo binnen dit regelmatige leven.
Zo waren manlief en ik vorig jaar te gast bij twee roze vrienden. Er werd bij binnenkomst hartelijk gezoend, het nieuwe huis werd bewonderd, de kunstuiting aan de muur was absoluut verantwoord (een Erwin Olaf en dan niet in kruissteek nagemaakt maar the real thing), er waren hapjes en drankjes, kortom het ging er gans geciviliseerd aan toe. Tót één van de gastheren met veel aplomb meldde dat hij op zijn 42ste nog probleemloos in een spagaat kon zakken. Let wel, niet een split, waarbij het slachtoffer redelijk onkuis wijdbeens voor het publiek zit, maar een spagaat, toch een wat minder zedenkwetsend standje.

Natuurlijk moest deze bewering subiet bewezen worden. Het feit dat hij een loeistrakke gabardine pantalon droeg mocht geen enkele belemmering zijn: binnen drie seconden lag de hippe Drykornbroek op de grond en had ik uitzicht op meterslange, goedgevormde benen die in een sierlijke spagaat richting kersenhouten vloer gingen, waarbij de loszittende boxershort amper een fashion failure kon voorkomen. Hilariteit alom en het huzarenstukje werd met gejuich en nog maar weer een borrelmomentje ontvangen.
Op weg naar huis bedacht ik dat een verslag van dit voorval op het werk menig wenkbrauw omhoog zou doen vliegen en collega's zou doen verzuchten dat 'die flamboyante homo's' soms echt de grenzen van het fatsoen opzoeken.
Natuurlijk heb ik wijselijk mijn mond gehouden. Er zijn al genoeg clichébeelden van de roze medemens in omloop, daar hoef ik zelf weinig meer aan bij te dragen. Gelukkig zag ik een paar dagen later op tv dat ook de niet-roze gemeenschap niet ontkomt aan dergelijke clichébeelden. De streng-gelovige Kim Davis kreeg als weigerambtenaar in de VS internationale bekendheid toen zij uit religieuze overwegingen homo's weigerde een trouwvergunning te verlenen. Ik zag een intens kuise vrouw in hooggesloten kledij met lang, 'kleine-huis-op-de-prairie' achtig haar. Een toonbeeld van zedelijkheid (en onverdraagzaamheid). Later bleek deze dame aan haar vierde huwelijk bezig te zijn, wat op zich (bijna) iedereen kan overkomen. Dat ze tijdens haar eerste huwelijk zwanger raakte van haar derde echtgenoot deed mij het beeld van de Bijbelvaste Kim een beetje bijstellen. Het bewees maar weer dat je niet altijd op een eerste indruk moet afgaan.

Interview met Thomas van der Sande

Een veilig oord

Een COC-collega uit een andere stad deed vluchtelingenwerk en raadde hem aan via een omweg binnen te komen. Naar binnen stappen en verkondigen dat je van het COC was en LHBT'ers wilde spreken zou waarschijnlijk niet gaan werken. Dus begonnen ze met het uitdelen van kleding voor het Rode Kruis.
"Het plan rees om een etentje te gaan organiseren voor LHBT'ers, maar hoe vind je nou die mensen? We hebben onze gegevens achtergelaten in de hoop dat iemand zich zou melden."
En dat gebeurde. De eerste die zich meldde was een Iraanse jongen die enorm werd getreiterd en door Stichting Vluchtelingenwerk was doorverwezen naar het COC. "Zijn kunstwerken werden vernield, hij werd bedreigd, uitgescholden… noem maar op." Uiteindelijk is om een overplaatsing naar een andere opvang gevraagd. Het safehouse in Amsterdam was toen net geopend en als Amsterdam een safehouse kon hebben, waarom Nijmegen dan niet, met het grootste opvangcentrum van het land?

Thomas van der Sande

Noodopvang Heumensoord is gesloten. Daarmee is ook het werk van de zeven leden van Team LHBT Heumensoord onder leiding van Thomas van der Sande voorbij. Het werk dat op 22 oktober 2015 vrij spontaan begon toen Thomas een interview met Tanja Ineke voorbij zag komen op Nieuwsuur. Daarin vertelde Tanja Ineke dat er een significante toename was in pesterijen tegen LHBT-asielzoekers: van vier meldingen per jaar naar vijf per week. "Ik schrok hier enorm van. Hier in Nijmegen hadden we het grootste opvangcentrum van Nederland zitten en niemand wist eigenlijk hoe de situatie van de LHBT'ers er was." Thomas praatte met enkele vriendinnen van hem "en voor ik het wist hadden we een team." In zijn enthousiasme om aan de slag te gaan was Thomas nog wel vergeten dat een nieuw team tijdens de Algemene Ledenvergadering van het COC moet worden goedgekeurd. "Tja, daar zijn we dus een beetje tussendoor gefietst. Gelukkig nam het bestuur het goed op en kregen we achteraf alsnog goedkeuring."

Geen safehouse

De behoefte voor een safehouse in Nijmegen werd door het team en de LHBT-adviescommissie aangekaart bij het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en de wethouder. Het COA reageerde afwijzend omdat een safehouse in strijd was met het beleid van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, waardoor het COA wordt aangestuurd. Wethouder Bert Frings van GroenLinks leek positiever te zijn, maar uiteindelijk werd het voorstel door het College van Burgemeester & Wethouders alsnog afgewezen. Volgens de burgemeester was anders het hek van de dam en zou iedereen straks een safehouse willen: LHBT's, alleenreizende vrouwen, christenen… Dat andere groepen het ook zwaar hadden wegens hun positie, zij het in mindere mate, kan Thomas niet ontkennen. "Ik weet dat het erg on-COC is om te zeggen, maar voor mijn part zet je dan bijvoorbeeld alleenreizende vrouwen en LHBT'ers bij elkaar in een safehouse."

Pesterijen en discriminatie

Thomas heeft het idee dat de pesterijen en discriminatie in Heumensoord dik boven het landelijk gemiddelde lagen. "Heumensoord was in eerste instantie opgezet als een noodopvang waar een continue doorstroom zou zijn. Dat is een beetje anders gelopen. Mensen zaten er maanden en er was vrijwel geen privacy dus je leerde elkaar goed kennen. Het aantal hulpverleners was relatief te laag in verhouding tot het aantal vluchtelingen dus er was weinig controle. Ik heb bijvoorbeeld meegekregen dat er een twaalfjarig meisje door haar moeder als prostitué werd verhuurd. Daar kwamen ze pas achter toen het iemand opviel dat er wel erg veel mannen een bepaalde tent in en uit liepen. In kleinere opvangcentra met meer privacy en meer contact tussen asielzoekers en hulpverleners is dat risico al veel minder."

In de pers

Het College van Burgemeester & Wethouders beloofde op 5 januari andere maatregelen te nemen. Er zouden mensen overgeplaatst worden en er zou meer politie en veiligheid komen. Maar ondertussen werden de LHBT'ers in Heumensoord nog steeds dagelijks verschrikkelijk getreiterd. Zo ontstond het idee de pers erbij te betrekken. "Iets wat bij het COA niet in goede aarde viel." Het liep ook allemaal iets anders dan Team LHBT Heumensoord voor ogen had. Een gedegen persplan was in de maak, maar dat kon in de prullenbak op het moment dat een journalist van De Gelderlander op 12 januari in Het Roze Huis stond. "Ik werd gebeld met de vraag of ik hem te woord kon staan, maar tegen de tijd dat ik arriveerde was de journalist reeds vertrokken. Ik heb hem toen gebeld voor een afspraak de dag erna." Maar De Gelderlander publiceerde nog voor het gesprek met Thomas een verhaal over de slechte situatie van LHBT'ers in Heumensoord. "Daar kwam ik achter toen ik de volgende ochtend drie voicemailberichten van kranten op mijn telefoon zag staan." Een paar uur later belde Hilversum.

Barrieres

Nu de storm was losgebarsten zat er niets anders op dan deze in zo goed mogelijke banen te leiden. Thomas stond Editie-NL te woord, die vragen stelde als: 'Slaapt u 's nachts nog wel?' Eigenlijk toen al niet meer, want Thomas was vrijwel 24 uur per dag in touw. Er was afgesproken dat hij namens het team het verhaal zou doen, maar de pers verbond het team automatisch aan het COC. "Toen Heumensoord eenmaal in de pers was, werd iedereen wakker. De burgemeester wilde dat LHBT'ers die gepest werden aangifte zouden gaan doen, dan kon men inschatten hoe groot het probleem was. Maar ja, neem een culturele barrière, neem een taalbarrière, neem angst voor represailles en de uitkomst is vrijwel nul." Thomas stelt voor om op Heumensoord bij het team bekende gevallen van discriminatie en pesterijen te verzamelen en deze in een rapport voor de gemeente te verzamelen. De gemeente besloot naar aanleiding hiervan tot wekelijks casusoverleg. De gemeente was hierin bereidwillig, maar dezelfde barrières die het doen van aangifte verhinderden, verhinderden ook het casusoverleg. De spreekwoordelijke afstand tussen hulp en slachtoffer was gewoonweg te groot. "Ondanks alle goede bedoelingen zou je kunnen zeggen dat er feitelijk niets gebeurde."

Ondertussen proberen Thomas en zijn team de LHBT vluchtelingen uit hun sociale isolement te halen. "Dat etentje wat we tijdens de opzetfase van het team hadden willen organiseren is er nooit meer gekomen. Wel lunch. En een feestje." Ook wordt er samen gewandeld en koffie gedronken. "Ik heb er veel kennissen aan overgehouden en één goede vriendschap met een Oegandese jongen."
Hij heeft veel dankbare reacties gekregen en daar doe je het uiteindelijk voor.

Schijntolerantie

En Thomas heeft vooral heel veel geleerd van "de meest absurde tijd uit mijn leven." Allereerst een groot stuk bewustwording over de maatschappij waarin hij leeft. "Men zegt vaak dat een organisatie als het COC niet meer nodig is. Nog een paar wetjes en we zouden er zijn, dan was alles geregeld. Maar veel tolerantie is schijntolerantie. Mensen die nog nooit gediscrimineerd zijn hebben echt geen idee wat discriminatie met je doet. Hoe het je onderuit kan halen. Hoe het je kan verlammen. Dan gebeurt er zoiets als dit en dan word je opeens weer teruggeworpen naar laten we zeggen 1955." Thomas denkt ook dat meer en betere voorlichting aan niet-LHBT vluchtelingen pas in een later stadium effect heeft. "Op dit punt in hun leven zijn mensen niet ontvankelijk voor voorlichting. Ze zijn bezig met 'hoe moet het met mijn zieke kind, er staat een wachtrij van drie uur voor de medische post en er is geen tolk aanwezig', 'leeft mijn moeder in Aleppo nog', 'mag mijn kind naar school', 'waar ga ik straks naartoe', 'mag ik blijven of niet?'
Nederland maakt het vluchtelingen middels bureaucratische rompslomp ook niet makkelijk. Om een voorbeeld te noemen, een vluchteling kan iedere dag op een bepaalde tijd haar/zijn post ophalen bij de receptie. Als zij/hij dat doorheeft en op tijd bij de receptie is, ontvangt zij/hij een brief in het Nederlands, bijvoorbeeld voor een afspraak op de volgende dag. Daar zit weer een brief bij waarin in het Nederlands staat dat je de andere brief hebt ontvangen. In de afgehaalde brief staat dan weer in het Nederlands dat je zo laat daar en daar moet zijn voor een gesprek. "Dat is voor een Nederlander al bijna niet meer te bevatten, laat staan voor iemand die hier net is." Je wordt van een noodopvang naar een procesopvang naar een asielzoekerscentrum naar een woning gestuurd.

Einde in zicht

Thomas is door zijn ervaringen ook een stuk realistischer geworden. Hij weet nu wat er kan en wat er niet kan. Een noodtelefoon bijvoorbeeld is zinloos omdat vluchtelingen vaak geen beltegoed hebben. Een databundel is veel handiger. Hij begrijpt inmiddels ook dat het tot een onmogelijkheid hoort om mensen binnen Nijmegen overgeplaatst te krijgen. "En ik begrijp de speelruimte die het COA van het Ministerie van Veiligheid en Justitie krijgt beter."

De negatieve publiciteit in de landelijke pers leidde uiteindelijk tot het besluit om noodopvang Heumensoord vervroegd op te heffen. "De sluiting van Heumensoord is een verbetering." Alle LHBT vluchtelingen uit Heumensoord zijn inmiddels naar een veiliger oord in het land ondergebracht waar het ze beter vergaat. Voor Team LHBT Heumensoord wacht alleen nog een evaluatie met de gemeente en het COA en dan zit hun taak erop. Misschien dat er in september een nieuwe opvang wordt geopend in het oude belastingkantoor en dat ze weer van start gaan: voor nu gaat Thomas instorten en vakantie vieren. Ergens kamperen misschien?

[Iris de Boer]

Dalesprijs voor vrijwilligerscollectief Heumensoord

Nog nooit kreeg een zo grote groep de Burgemeester Dalesprijs als in 2016: het collectief van alle vrijwilligers die vluchtelingen van kamp Heumensoord op alle mogelijke manieren ondersteunden.
De stad werd vorig jaar ietwat overvallen met een noodopvang voor 3000 vluchtelingen. Het waren vooral Syriërs die toestroomden. Waar in andere plaatsen in Nederland veel rumoer en verzet ontstond, namen veel mensen in Nijmegen het initiatief om de situatie enigszins leefbaar te maken. Vanuit COC Nijmegen ontstond het LHBT team Heumensoord om LHBT vluchtelingen te ondersteunen. Ze kregen na enig aandringen gehoor bij politiek en pers, maar de situatie voor LHBT vluchtelingen in de noodopvang bleef precair. De noodopvang heeft Nederland in twee kampen gedreven. De vrijwilligers die in dit debat onder vuur kwamen, voelden zich door de prijs erkend en gewaardeerd. Inmiddels is kamp Heumensoord ontruimd ten behoeve van de Vierdaagse.
Een nieuwe noodopvang wordt gerealiseerd in het oude belastingkantoor. De vrijwilligers blijven nodig.

[Bart van Dam]

Mooi kijkboek Frans Eppink

Wat vrouw? Wat man? Mens!

Op een zonnige ochtend, ontmoet ik freelance fotograaf Frans Eppink in zijn huis in Nijmegen-Oost. Afgelopen najaar is zijn boek verschenen met de titel 'Wat vrouw? Wat man? Mens!'. Een kijkboek met mooie foto's, waardoor je je bewust wordt van het denken in termen van man en vrouw en de rol van je eigen cultuur daarin. Ik ben nieuwsgierig naar wat Frans drijft, waarom hij dit boek gemaakt heeft en wat hij ermee hoopt te bereiken.

Foto: Eppink Foto Producties

''Mensen die uitgesloten en achtergesteld worden, de zogenaamde minderheden, hebben altijd al mijn aandacht'', vertelt Frans. ''Ik vraag me af waarom mensen elkaar zo in hokjes plaatsen, bijvoorbeeld in de hokjes van 'man' of vrouw'. Je zegt al gauw dingen als 'dat is een mannelijke eigenschap' of 'dit is heel vrouwelijk', maar ik zie alle eigenschappen als menselijk. Dat het zogenaamd bij mannen of vrouwen zou horen is door de cultuur bepaald. Ik vind die hokjes onnodig. Niet iedereen voelt zich thuis in het hokje waarin men door de maatschappij geplaatst wordt. Met dit boek hoop ik dan ook hokjes omver te schoppen en mensen aan het denken te zetten. Het gaat niet alleen over transseksualiteit of genderdysforie, het gaat over gender in de breedste zin van het woord.''

Ik blader door het boek en word geraakt door de veelzijdigheid aan beelden. Zoveel mensen in verschillende settings gefotografeerd. We praten over de personen op de foto's, niet over de man of de vrouw, maar over de mens. ''In taal is het soms wel zoeken'', zegt Frans. ''Ik doe heel erg mijn best om niet zelf in de hokjes te vervallen, maar ook ik ben een product van onze cultuur. Ik wil er niet vanuit gaan dat jij een vrouw bent, alleen maar omdat ik dat denk te zien. Eigenlijk maakt het me ook niet uit wat je qua sekse bent of was, ik zou daar los van willen komen. Iemand die ik ken heeft het niet over zij of hij maar over zhij. Dat vind ik mooi. Toch trap ik soms ook in de valkuil van een hokje en daarvoor bied ik in het boek bij voorbaat mijn excuses aan. Ik ben al veel met het onderwerp gender bezig geweest, een vriend noemde mij eens 'Fransgender' en dit geeft precies aan wat ik wil zeggen. Ieder heeft zijn eigen gender. Toch blijft het soms moeilijk om de juiste woorden te vinden, waarmee je niemand ongewenst in een hokje duwt. Als dat voor mij al moeilijk is, wat kun je dan verwachten van mensen die zich nooit met het onderwerp bezighouden?''

Het boek bestaat voornamelijk uit foto's, maar af en toe is er een stukje tekst bijgevoegd. Achterin staat een bladzijde met zinnen die te maken hebben met gender. Frans vertelt dat hij er bewust voor gekozen heeft het grootste deel van het boek uit foto's te laten bestaan. Slechts 5% is tekst en altijd bedoeld als aanvulling op de foto's. ''Eén van de uitspraken die ik in het boek heb opgenomen is van de chef van iemand die bezig was met een transitie. De chef zei tegen zijn medewerkers: ''Je hoeft het niet te begrijpen, maar je moet het accepteren.'' Dat zou ik ook met mijn boek willen bereiken: dat mensen hun blik verruimen en accepteren dat iedereen anders is. Het boek is dan ook met nadruk bedoeld voor iedereen en niet voor een select gezelschap. Ik zou het mooi vinden als het in elke wachtkamer bij de tandarts op de leestafel terug te vinden is.''

In het najaar van 2015 is het boek onder ruime belangstelling gepresenteerd in de Bibliotheek van Nijmegen. Frans heeft veel reacties gehad en uitsluitend positief. Ook van mensen van wie hij niet direct een reactie verwacht had, hoorde hij dat ze het boek gekocht hadden en onder de indruk waren. ''Het geeft me het gevoel dat ik de plank niet mis heb geslagen met dit boek. Daar ben ik blij mee.''

Op de vraag of er een vervolg komt op dit boek reageert Frans open. ''Ik sluit het zeker niet uit. Het zou wel pas over een tijdje zijn, omdat het erg veel werk is om zo'n boek te maken. Maar ik heb wel al wat ideeën.''

Dit boek is op zichzelf een pareltje, besluit ik na ons gesprek. Frans heeft zijn open blik weten over te brengen in de foto's. Al zou je in hokjes willen denken, het boek geeft je de kans niet. Door het boek bladerend kun je haast niet anders dan de veelzijdigheid van al die mooie mensen zien, over alle beperkende hokjes heen. Een aanrader!

Wat vrouw? Wat man? Mens! is te koop bij Boekhandel de Feeks te Nijmegen of te bestellen via www.eppinkfotoproducties.nl

[Hester Siemons]

Collectief Café 40 jaar

Het kan niemand ontgaan zijn dat collectief café De Plak 40 jaar bestaat. Langs alle grote wegen rond Nijmegen werd het festival ter ere van het jubilerend café aangekondigd. Honderden gasten van meerdere generaties café-bezoekers troffen elkaar op het terrein van de oude Honigfabriek. Op facebook heeft De Plak illustraties van hun roemruchte geschiedenis geplaatst. Hier een plaatje van het tweede lustrum uit 1986. De Plak is een cafe waar minderheden een meerderheid vormen. Al veertig jaar heeft De Plak een belangrijke rol gespeeld bij de emancipatie van groepen mensen die dat nodig hebben. Homo's en lesbo's voelen zich vanaf het eerste uur thuis in de Plak. In de jaren 70 waren het de gastarbeiders, in de jaren 80 Surinamers, Antillianen en de punk-beweging. Sinds afgelopen winter is het café een toevluchtsoord voor Heumensoordelingen. Iedere zondag wordt de tafel gedekt voor en door Syriërs.

[Bart van Dam]

Kort nieuws van de Algemene Ledenvergadering

Op 20 mei vond de Algemene Ledenvergadering plaats. /// Jesper Dijkstra wil geen tweede termijn als algemeen bestuurslid vervullen. Op verzoek van het bestuur blijft hij tot augustus beschikbaar voor kennisoverdracht en ondersteuning. /// Er is wel al een nieuw kandidaat-bestuurslid gevonden waarmee binnenkort een kennismakingsgesprek wordt gevoerd. /// De provinciale subsidie komt in 2017 definitief te vervallen. Het bestuur zal nu gaan inzetten op projectsubsidies. Een gesprek met de gedeputeerde staat al gepland. /// Het COC heeft wel een goed jaar achter de rug dankzij de succesvolle KissKissClub. /// Op initiatief van Rense Havinga zijn de 230 roze vlaggen van de Giro d'Italia voor de helft geschonken aan het COC. De andere helft wordt gebruikt op Roze Woensdag. /// Clem Bongers heeft zeven schilderijen in bruikleen gegeven aan het COC. Deze worden opgehangen in Het Roze Huis. /// Het bestuur maakt werk van de Dodenherdenking in Nijmegen. Voor het tweede jaar op rij werd het COC op 4 mei als maatschappelijke groepering behandeld en niet als slachtoffergroep.

[Michel Kiel]

Bistrobar Berlin – Sander Hagenbeek

PINK CULINAIR

Nijmegen – Aan de poort van Nijmegen Oost, op de bruisende Daalseweg, vind je deze gezellige en trendy zaak: Bistrobar Berlin. In gemoedelijke sfeer geniet je van de heerlijke Frans–Internationale keuken, 100% comfort food! De ideale plek om bij te praten met vrienden, je collega's te verrassen of je geliefde mee naar toe te nemen.

Tegen 19.00 uur loop ik de bistro op nummer 17 binnen. Dit is het adres waar vroeger Bar 'Bruut' gevestigd was. Op de begane grond, waar de bar zich bevindt, zit het op deze dinsdagavond bomvol met 35-plussers. Ik meld mij, het personeel neemt mijn jas aan en zegt nog ruimte aan de bar te hebben. Ik neem plaats tussen een stel yuppen en een echtpaar wat op een tafel wacht. Achter mij staat midden in de zaak een boom waarvan de top tot op de eerste etage reikt. Er zijn twee etages waarvan de bovenste uitzicht heeft op de open keuken. Twee jonge dames en een nicht met een baardje glimlachen naar mij van achter de bar, maar niemand vraagt of ik dorst heb en of ik de kaart wil. Voor mij op de RVS toog staat een donker houten blad waarop is ingedekt. Rechts van het blad ligt een open papieren zak en even verderop staat een verdwaald schaaltje boter en wat vuil glaswerk. De zak waarin men, naar het schijnt, brood serveert ligt na een klein uurtje nog steeds op de bar, ook al zitten er inmiddels nieuwe gasten. Aanvankelijk lijkt het personeel wat oog voor detail te missen maar dat wordt later ruimschoots gecompenseerd. Na bestudering van de menukaart – hij zat tussen de servet – vraagt de ober of ik iets wil drinken. Ik bestel een Sauvignon Blanc (5,50) en geef meteen mijn menukeuze door. Het eetconcept hier is een afgeleide van de in Amsterdam zo populaire Ron's "je betaalt je Blauw" Gastrobar waarvan de eigenaar hier huisadviseur is. Kleine gerechtjes met verfijnde smaken voor een redelijke prijs is daar de missie. Bistrobar Berlin is trendy ingericht met veel metaal en houttonen, vrij donker met een leuk zitje achterin en wat Edison lampen in de hal. Een vlotte jongedame serveert mijn oesters, Zeeuwse Japanners nr. 4 (3,00 p.st.), op ijs, met citroen/azijn/uitjes. Vers en prima van smaak zoals het hoort. Als eerste hoofdgerecht voor mij de 'bastilla' van eend met bietenchutney en een crunch van pikante pistachenootjes (10,00). De bastilla is een lekkere, kruidige, hartig gevulde taart van filodeeg naar Marokkaans recept. Een aanrader waar een glas '1685 Boschendal' Merlot (7,00) perfect bij past. Terwijl ik geniet van de eend zie ik dat het personeel (in het zicht van de gasten) open flessen wijn bij elkaar giet. Als de huisadviseur dit wist draaide hij zich om op de zonnebank. Mijn tweede hoofdgerecht is de USA Onglet met uienringen en pepersaus (10,00). Het gerecht bestaat uit kleine stukjes medium-rare gebraden, getrancheerde longhaas met een verse, gladde, bruine pepersaus en drie gefrituurde uienringen in bierbeslag. Hoewel de smaak van het eten subliem is en de Norton Malbec Reserva (7,00) superieur, toch een kritische noot. Ik bestel de wijn zonder de wijnkaart te hebben bekeken en niemand heeft het (ongevraagd) met mij over de prijs. Eten & drinken bij Bistrobar Berlin is niet 'goedkoop', al zijn alle gerechten 10 euri. Als je niet eerst inleest kan de nota achteraf wat tegenvallen voor de minder gefortuneerde gasten onder ons. Maar goed, het concept is: "meer smaak, minder ingrediënten" dus over de prijs en hoeveelheid niet nuilen. Ik ben toe aan 'toe' en mijn keuze valt op de millefeuille met crème Suisse, gezouten karamel en banenijs (8,00). Een fijn smakenpallet van een klassieke tompouce met huisgemaakt ijs dat zich op verzoek laat vergezellen door twee glazen Sauternes Castelnau (7,00 p.st.) en een kop koffie met Friandise (2,50). Ik heb de indruk dat de keuken (snelheid) iets te klein is voor het aantal zitplaatsen, maar er wordt wel op niveau gekookt. Bistrobar Berlin heeft een leuk interieur, vlotte soms grappige bediening en goede wijn per glas te bestellen.

Een Walhalla voor de Gin & Tonic liefhebber. Een bistro waar je gezien mag worden.